

Slovo k povzbuzení na neděli 9. listopadu 2025, na svátek **Posvěcení lateránské baziliky**
Biblická čtení: Ez 47,1-2.8-9.12; Ž 46; 1Kor 3,9c-11.16-17; Jan 2,13-22

Milé sestry, milí bratři,

máme dnes **svátek Posvěcení lateránské baziliky**, jeden z takzvaných svátků Páně, které se slaví i v neděli, případnou-li na ni. Připomíná a liturgicky slaví posvěcení **římské baziliky Nejsvětějšího Vykupitele a svatých Janů**, myšleno Křtitele a Evangelisty. Baziliky **lateránské**, podle římské rodiny Lateránů, kterým pozemek na pahorku Caelius původně patřil, než byl zkonfiskován císařem Neronem. Baziliky nesoucí titul ***Mater et caput omnium ecclesiarum Urbis ac Orbis*** („Matka a hlava všech kostelů Města a světa“). A to proto, že právě ona, **lateránská bazilika** je stále hlavní **papežskou katedrálou**. Při ní od dob císaře Konstantina až do pozdního středověku, tedy od 4. do 14. století, měli papežové skutečně své **sídlo**. Na zvláštním postavení lateránské baziliky nic nezměnila ani skutečnost, že reálně **nejvýznamnějším** kostelem katolického křesťanstva se záhy stala bazilika **svatopetrská**. Vždyť je to především **hrob** svatého Petra, který **papežství** i celému Římu dává jeho církevní i teologický význam.

Svátek, slavený v celé církvi na dnešní den 9. listopadu již někdy od 12. století, připomíná tedy **radost z posvěcení původní baziliky** z první poloviny 4. století. K této radosti se má dnes liturgicky připojit celá katolická církev, všichni křesťané hlásící se ke společenství s římským biskupem na celém světě. To činíme i touto bohoslužbou.

Svátek nám ale **připomíná** snad i řadu dalších věcí, nad kterými snad stojí za to se na chvíli společně zastavit...

Zprv, že naše **křesťanství** je vždy nějak **církevní**. Církev – „shromáždění Pánovo“ (řecky *ekklésia kyriaké*) – je **i navzdory** našim lidským chybám i chybám všech našich předků „**prostředím**“, ve kterém na zemi **přebývá a působí Pán Ježíš**. V církvi se přeci zvěstuje **Boží slovo**, v církvi se vysluhují **svátosti**, v církvi žije **společenství** bratrů a sester. A to jsou Kristovy tajemné ale jedinečné **přítomnosti**, naplnění jeho **slibu**, že mezi námi a s námi **zůstane** až do skonání světa. Církev se proto také nazývá „**univerzální svátostí spásy**“ (latinsky *sacramentum universale salutis*).

Ač tyto teze nejsou pochopitelně nic nového, je vždy dobré si je čas od času **připomenout**. Už třeba jen proto, abychom nezapomínali, že naše vlastní **křesťanství** by nikdy **nemělo být** jen naší **privátní záležitostí**. Když k němu patří **i církev**. Přinejmenším jako ta, jejímž prostřednictvím byl i nám předán **poklad** křesťanské **víry** jakožto tradované **zkušenosti** Boha a Božího zjevení.

Církev je proto i naší „**duchovní matkou**“, a proto bychom ji – i navzdory všem hříchům nás „církevníků“ – měli **mít** aspoň nějak **rádi**. Ne pro ty chyby, ale **pro Kristovu přítomnost** a pro lidi kolem něj. Církev je naší duchovní „**rodinou**“, do které jsme se křtem „**narodili**“, do které jsme **vrženi**, ve které jsme **si zbyli**. I s tím, že v ní – podobně jako v rodině přirozené – **nejsou jen svatí**, jsou v ní i lidé různí i hrůzní, ale – Bohu díky – i ti dobří.

Tím pádem – a to může být to druhé, co nám dnešní svátek připomíná – **k našemu křesťanství**, ke křesťanství každého z nás patří nutně **i ti druzí**. V nejširším slova smyslu samozřejmě **všichni lidé**, především ti, s nimiž se kdy **v životě potkáme**. V užším slova smyslu pak právě ti, kteří jsou s námi **členy téže rodiny**, protože i oni se zrodili z vody a z Ducha svatého. Spojuje nás s nimi dokonce **pokrevní příbuzenství** krve Kristovy, kterou jsme zváni svátostně přijímat, a proto koluje i v našich žilách.

S ostatními křesťany (katolickými) křesťany, našimi bratry a sestrami, máme žít **prvotinu smířeného lidstva**. A to jak s těmi, kteří jsou nám **blízko**, s nimiž skutečně nějak žijeme, ale

nějak i s těmi **vzdálenými** po celém světě. I za ty se máme přinejmenším **modlit**, a nakolik je to možné, jim aspoň na dálku (třeba finančně) **pomáhat**, pokud to potřebují.

Připomínka těchto skutečností se zdá být důležitou o to víc, o co méně se dá říci, že by naše **farnosti**, kostelní společenství a další křesťanské skupiny byly vždy „**skoro rájem na zemi**“ a že by mezi všemi (katolickými) křesťany vždy fungovala **solidarita** a vzájemné **přátelství**. Někdy dokonce, zdá se, spíše **naopak**. Bohužel.

Má to jistě mnoho důvodů. Principiálně je to nejspíš tím, že **nejsme** dostatečně **otevření** vztahu s **Kristem**, ve kterém na zem přišel a v křesťanství neseném církevním společenstvím jedinečně přebývá Bůh, absolutní Dobro. Kdybychom byli, vztah s Kristem by nás, věříme, proměňoval výrazněji.

Navíc taková uzavřenost může probouzet a petrifikovat i cosi velmi **temného** v člověku. Pod jakousi „**křesťanskou maskou**“ se totiž mohou někdy skrývat snad ještě **patologičtější** vztahy a jevy než leckde ve světských společnostech. Konkrétních důvodů k tomu je celá řada, asi není smyslem nedělního zamyšlení je analyzovat. Snad jen je dobré na tyto fenomény **upozornit** a **zazpytovat** svědomí, nakolik my sami jsme se – svou tvrdostí, nemilosrdenstvím či nesolidaritou – nestali odpudivou **karikaturou** křesťanství, vpravdě **farizejskou**...

Nezapomeňme, že církev, to jsme i my všichni, a každý z nás svým dílečkem přispívá k jejímu dobrému či špatnému obrazu...

Zatřetí – a v neposlední řadě – nám dnešní svátek může připomenout, že k našemu katolickému křesťanství patří i **institute** (doslova „ustanovení“) **papežství**. Biskup **na hrobě svatého Petra** je nástupcem jeho posláním ve sboru apoštolů. Jestliže apoštola Petra Pán Ježíš určil za pastýře jeho stáde, jemu svěřil „**moc svazovat a rozsvazovat**“ a „**moc klíčů**“ a úkol **povzbuzovat** své bratry, pak tento úkol, věříme, **nějak přešel** i na **Petrovy nástupce**, biskupy na jeho hrobě, **papeže**. A jako to byla **Boží milost**, která promlouvala skrze **Petra**, tak je tomu nějak i skrze **papeže**. Jako katoličtí křesťané přeci věříme, že skrze papežskou službu také **nějak** působí a nějak promlouvá Pán Ježíš.

Jistě je třeba **rozišňovat** věroučnou intenzitu, závaznost a závažnost takového „mluvení“, ale ani toto není na škodu si **připomenout**, už třeba jen proto, abychom vzali **papeže** – jeho učení, jeho apely – aspoň **trochu vážně**. Aby nás to třeba aspoň trochu **zajímalo**, co současní papežové – nyní papež Lev – učí a k čemu nás vybízejí. Zpravidla k ožívování víry, ke svatosti, k věrnosti evangeliu, k milosrdenství, snaze o mír, solidaritě, k ekologičtějšímu způsobu života. A tak dále...

Milé sestry, milí bratři, pokud by někomu tyto podněty – že (katolická) **církev** k našemu křesťanství patří, že k němu patří i druzí **lidé** a že **papežství** není jen lidskou institucí – (pokud by někomu tyto podněty) k rozjímání nestačily, může se zastavit ještě nad dnešním krásným prvním čtením z knihy proroka **Ezechiela**. Může se pustit do rozjímání nad **obrazem chrámu**, zpoza kterého vytéká **uzdravující** voda na všechny strany. A může rozjímat třeba o tom, že i my bychom měli být takovým **chrámem**, ze kterého vycházejí **samé dobré „vody“**, takové, které jsou schopny přinášet **život a uzdravení**, kamkoli se dostanou, **vody nějak Boží**. Tím bychom určitě i společenství církve **prospěli**...

Anebo se může zastavit nad **evangeliem**. Jan klade Ježíšovo vyčištění chrámu **na začátek** Kristova veřejného působení. Spíše **teologicky** než chronologicky. Protože **vyčištění našich vnitřních chrámů** od různých prodavačů býčků a holubů a směnárníků je jedním z předpokladů, jedním ze **začátků**, že z chrámu našeho srdce může vytékat do našeho okolí trocha více Boží **uzdravující** vody. Laskavých a pravdivých slov a milosrdných a dobrých činů, kterými můžeme také tak trochu ukázat na Pána Ježíše, polidštěnou Dobrotu samu...